

Kennsluáætlun fyrir 1. bekk skólaárið 2024-2025

Almennu markmiðin í 1. bekk í Waldorfskólanum Lækjarbotnum eru að skapa heilðræna kennslu þar sem virðing fyrir hinu litla barni er í hávegum höfð. Að kennslan styðji við það að barnið tengist sjálfu sér og umheimi sínum og geti notað krafta sína á sjálfstæðan hátt, þegar fram líða stundir. Á þessum árum er mest unnið með „viljakraftana“, þ.e. lært út frá því að framkvæma og í gegnum það ná til hugsana kraftanna.

Til að ná þessum markmiðum hafa dagarnir, vikurnar og árið reglubundinn hrynjanda sem tengist árstíðunum. Börnin fá tilfinningu fyrir deginum, vikunni, fyrir árstíðunum og hvíla í þeim hrynjanda. Leitast er við að námið sé ríkt af aha-upplifunum og handföstum verkefnum sem alltaf tengjast barninu og nærheimi þess.

Í 1. bekk skiptist dagurinn í morguntíma og millitíma þar sem hver dagur hefur sitt þema.

Morguntími

Morgunhringur: Í morgunhringnum byrjum við alltaf á að fara með sama morgunversið. Að því loknu er farið með þulur, farið í fingra leiki, sungið og leiknir hringleikir eða stuttir hlutverkaleikir með söng. Einnig getur komið fyrir að við spilum á hljóðfæri (litlar lúru, ásláttarhljóðfæri), tókum nuddhring, slökun, spjall og hlustun.

Markmiðið er að börnin:

- upplifi góða og sameiginlega byrjun á deginum,
- tengist námsefninu á lifandi hátt, með því að nota sjálf sig á allan hátt; líkamlega, listrænt og vitsmunalega,
- upplifi gleðina, fegurðina og tilfinninguna um samheldni við að syngja saman í hóp,
- hreyfi sig og þjálfí fín- og grófhreyfingar,
- upplifi fjör, gleði, nánd, kraft, fínleika o.s.frv.,
- þjálfí félagslega færni, að geta verið miðpunkturinn og geta haldið sig til hlés. Þjálfí jafnvægi milli þess að segja frá og hlusta.

Frásagnir: Frásagnir eru stór hluti af kennslunni. Sögð eru klassísk ævintýri s.s. íslensk ævintýri, Gríms Ævintýri og hin norsku ævintýri Asbjørnsen og Moe, öll valin með tilliti til aldur barnanna. Einnig eru sögð romsu-ævintýri og ævintýri tengd hátíðum/árstíðum. Eða frumsamdar sögur tengdar upplifun kennarans, stemningu í barnahópnum eða beint út frá sköpunarkraftinum.

Kennarinn lærir ævintýrin/sögurnar utan að og segir börnunum þau frá hjartanu. Hann tengist þannig efninu sjálfur og færir börnunum það milliliðalaust. Hann segir frá með hlutlausri, eðlilegri rödd og sér sjálfur fyrir sér innri myndir ævintýrsins á meðan hann segir frá. Stundum fléttast hljóðfæri eða hreyfingar inn í frásögnina. Einstaka sinnum eru notaðar dúkkur á borði við frásögnina, t.d. á Marteinsmessu, þegar þau heyra luktar-ævintýri.

Tvisvar á ári setja börnin upp leiksýningu byggða á jólasögu/páskasögu sem þau velja í samvinnu við umsjónarkennara. Leikritið er sýnt á jóla- og páskaskemmtuninni. Á þennan hátt fá börnin tækifæri að tengja og dýpka kennsluefnið á listrænan hátt, í gegnum vers, söng, tónlist, hreyfingu og tal.

Markmiðið er að börnin:

- upplifi og máti ómeðvitað í gegnum frásögnina stereótýpur ævintýranna og alla þá mismunandi eiginleika sem þær búa yfir,
- spegli sig ómeðvitað í öllum eiginleikum, sem búa í okkur, og upplifi sterkt sigur réttlætis, innri fegurðar og góðsemi yfir óæðri eiginleikum. Að þau þannig upplifi ómeðvitað vísdom hinna fornu ævintýra sem áður fyrr varðveittust frá gleysku með munnlegri frásögn kynslóða á milli,

- samsami sig heimi þar sem allt er hægt, verkefni eru krefjandi, erfiðleikar steðja að, mistök eru gerð en allt gengur vel að lokum,
- upplifi ævintýrið og það lifi áfram ríkt innra með þeim,
- njóti þess að heyra sögur og ævintýri og öðlist stærri og ríkari hugmyndaheim.

Millitími

Mánudagur

Á hverjum mánudegi eru farnar tveggja til þriggja tíma nestisferðir í umhverfi skólans. Hólar og dalir, hraun og lækir, melar og móar og skóglendi er skoðað. Gengið er á Selfjall þar sem kletturinn Kista er skoðaður.

Markmiðið er að börnin:

- læri um áttirnar og helstu nöfn og hugtök fyrirbæra náttúrunnar sem þau upplifa,
- læri að þekkja plöntur og dýr í umhverfi sínu,
- upplifi á eigin skinni breytingu árstíðanna,
- þjálfí hreyfingu, úthald og þol,
- byggji upp félagsleg tengsl við bekkjarsystkini sín.

Þriðjudagur

Málun: Á þessum aldri er einungis málað með lífrænum vatnslitum á rakan málningarpappír. Kennarinn velur hverju sinni 1-3 liti til að nota við hvert verkefni. Verkefni eru ýmist frjáls eða skipulögð.

Verkefni ganga m.a. út á upplifun á samspili litanna (stundum eru þeir feimnir og þora ekki að snertast, stundum leika þeir saman), upplifun á líkum litum eða andstæðum, upplifun á einkennum litanna, mismunandi stærð forma, lögum þeirra og samsetningu.

Einstaka stýrð verkefni út frá hátíðum, s.s. lukt úr máluðum pappír á Marteinsmessu.

Markmiðið er að börnin:

- upplifi litina og hvernig þeir tala saman. Eiginleika þeirra, fegurð og blöndun þeirra og/eða samspil,
- þjálfist í meðferð penslanna, notkun, tækni og frágangi.

Miðvikudagur

Bakstur: Einu sinni í viku er bakað brauð sem bekkurinn borðar í bita í lok skóladags. Einnig er matreitt fyrir hátíðir, svo sem bakað lúsíubrauð, strokkað smjör fyrir drekabrauð á Mikjálsmessu og smáköku-bakstur fyrir jólin. Börnin taka öll þátt í frágangi, umsjónarmenn sjá um að þrifa borð og gólf undir leiðsögn kennara.

Markmiðið er að börnin:

- upplifi matreiðslu sem hluta af lífinu og að þau tengist öllu ferlinu eins og hægt er; að búa til deig, matreiðslunni sjálfri og að njóta afrakstursins og frágangs,
- upplifi og taki þátt í matreiðslu sem tengist þeirra hvunndegi svo og hátíðardögum,
- noti fingurna (snertiskynið) og þjálfist í að baka brauð,
- upplifi ferli, t.d. hvernig gerið virkar/súrdeig, strokka smjör,
- noti og þjálfist í að nota verkfæri eins og hnífa, vigt og önnur eldhústæki,
- vinna saman.

Fimmtudagur

Handverk: Unnið er með hin ýmsu verkefni sem tengjast árstíðum og hátíðum.

Við búum til sultu úr berjunum sem börnin tína í byrjun skólaársins og súrkál úr grænmeti sem börnin uppskera í skólagörðum. Einnig eru týnd blóm, jurtir í te og laufblöð í haustskraut. Eftir áramót fá börnin

að kynnast ullinni og taka þátt í heildrænu ferli frá skepnu að ull sem er svo notuð til að þæfa sessur fyrir nestisferðir. Fyrir hátíðir eru búnar til luktir, jólagjafir, bolluvendir, öskupokar og steypt kerti svo eitthvað sé nefnd.

Markmiðið er að börnin:

- fái að þroska jafnvægi líkamans; tengsl hugar, handar og hjarta,
- fái að búa til eitthvað fallett sem hefur tilgang og tengist bæði þeim og umhverfi þeirra,
- fái að læra í gegnum það að gera. Að þau þjálfu úthald, vinnusemi, þolinmæði og vinnubrögð með því að framkvæma,
- upplifi með skynfærum sínum efniviðinn, lykt, áferð og form,
- fái þjálfun í meðferð allskonar verkfæra.

Föstudagur

Teikning: Í tengslum við ævintýrafrásögn er teiknað einu sinni í viku.

Innihald mynda er rædd við nemendur í undirbúningi og stundum teiknað á töflu í grófum dráttum. Í tímanum er þá myndin unnin sjálfstætt af nemendum og kláruð. Oftast er notaður A3 pappír og vaxlitir.

Markmiðið er að börnin:

- læri listræna úrvinnslu úr frásagnarefninu,
- dýpki namsefni,
- upplifi uppbyggingu listaverksins í gegnum eigin sköpun.

Lífsleikni: Í Waldorfskólum er lífsleikni mjög mikilvæg. Lífsleikni er ekki kennd sem fag heldur fléttast óhjákvæmilega í gegnum allt nám í skólanum.

Barnið þroskast fyrst og fremst í gegnum það að framkvæma. Gegnum skólareglurnar, með því að hafa góðar fyrirmyndir, eftirfylgni og árvekni kennara.

Í 1. bekk eru umsjónarmenn að leggja á borð, taka af borðum, þrifa borð og sópa. Vökva blóm, hugsa um hænurnar og hringja inn í tíma.

Hlustun þjálfast m.a. í morgunhringnum, við matarborðið, í tímum þar sem rétta skal upp hönd þegar talað er.

Félagsþroski þjálfast allan daginn hjá börnunum, mest í frjálsum leik þar sem reglan er að allir megi vera með. Kennarinn er leiðbeinandi þegar kemur að lausn vandamála, en einungis ef þarf. Börnin fá næg tækifæri til þess að spreyta sig á þessu mikilvæga þroska.

Mánudagsgöngur, drekavikan, þemadagar, Ólympíuleikar, sem og hátíðarföndur og hátíðirnar sjálfar eru til þess fallnar að börnin læri samvinnu þvert á árganga, samhengi, samúð og að hér hjálpist allir að við það sem gera þarf.